

En misjonerende kirke

Sammendrag

Hensikten med saken er å drøfte hva det betyr at Den norske kirke er en misjonerende kirke, sett i forhold til å være en tjenende, bekjennende og åpen folkekirke. Saksorienteringen begynner med en teologisk del som forankrer misjon i *den treenige Guds sendelse* til verden som Skaper, Forløser og Helliggjører. Kirken trekkes inn i Guds sendelse ved at den blir gitt Den Hellige Ånd. Misjon er derfor uttrykk for kirkens vesen. Misjon handler om å krysse grenser og dele evangeliet om Guds kjærlighet i Jesus Kristus. Grensene kan være geografiske, generasjonsbestemte, religiøse, kulturelle og sosiale. Misjon er både en dimensjon i alt kirken gjør og spesifikke handlingsmønstre som er misjonerende etter sin intensjon. Misjonens mål er ikke kirken, men Guds rike. Derfor er kirken både redskap til og selv gjenstand for Guds misjon. Beretningen om Emmausvandrerne benyttes som bibelsk modell for misjon forstått som medvandring.

Misjon møter *hindringer*. En hindring i Den norske kirkes kontekst er at mange assosierer misjon med vekkelseskristendommens metodikk og skarpe skille mellom et "utenfor" og et "innenfor" kirken. Folkekirkens dåpsteologi og åpenhet bekreftes. Dette nyttes positivt i en strategi for Den norske kirke som en misjonerende folkekirke. En annen hindring er at misjon i samisk sammenheng assosieres med virksomhet sørfra. Misjonsvirksomheten gjorde samer til passive mottagere og var delvis sammenflettet med fornorskningen. Derfor har misjon aldri slått rot i samiske miljøer i nord. Det pågående arbeid innen samisk kirkeliv med evangelium og kultur bekreftes, og ses som mulighet for å bygge en misjonerende kirke av og for samene.

Når kirken drøfter misjon er det lett å vende blikket utover mot alle oppgavene. Stillheten for Guds ansikt er nødvendig for å se at det handler om Guds misjon. Kirken tar del i denne gjennom Den Hellige Ånds *kilder* til hvile og fornyelse. Den norske kirke kjenner mange kilder: vekkelsesfromhet, pilegrimsspiritualitet, retreatspiritualitet, karismatisk spiritualitet og frigjoringsspiritualitet. Kirken utfordres til en mer dialogisk grunnholdning. Gjennom det kan de ulike miljøene gjenkjenne Guds misjon i et bredere spekter av kilder, uttrykksformer og aktiviteter og få en dypere erkjennelse av at ulike kontekster krever ulike arbeidsformer.

Folkekirken *utfordres* til å ta på alvor at den ikke er en gitt størrelse i samfunnet, men et fellesskap som vedvarende blir til gjennom Guds misjon. Den utfordres til en mer radikal kulturbevissthet og orientering ut fra den aktuelle situasjon. Samtidig må folkekirken benytte de muligheter som ligger i en landsdekkende gudstjenestefeiring, de kirkelige handlingene og trosopplæringen. Det økende rommet for individuelle religiøse valg utfordrer folkekirken og gir den samtidig nye muligheter. På samme måte er nærværet av ulike religioner både en utfordring og en mulighet til styrket tro og identitet og til skjerpet kristent vitnesbyrd. Kirken utfordres til å avvikle maktspråket og gjenskape Jesu frigjørende og helende bilder av Guds rike. I sitt arbeid må kirken ha et globalt perspektiv å ta del i andre kirkers misjon og motta støtte fra andre kirker i sin egen misjon.

Forslag til vedtak

Kirkerådet anbefaler Kirkemøtet å fatte følgende vedtak:

1. Kirken er sendt med et budskap til verden om Guds uendelige kjærlighet. Det skal prege alt den gjør. Som bekjennende og tjenende kirke skal den dele det gode budskap med alle og slik være en misjonerende kirke.
2. Når menigheter og bispedømmer utvikler strategier for sitt arbeide, bør derfor oppdraget om å dele det gode budskap med alle være en tydelig dimensjon ved arbeidet.
3. Kirkemøtet vil uttrykke støtte til samisk kirkelivs arbeid med forholdet mellom evangelium og kultur. KM vil oppfordre misjonsorganisasjonene til å ta del i denne tenkingen og disse erfaringene.
4. Vår kirke har del i et globalt oppdrag. Kirkemøtet ber menighetene om å fortsatt støtte kirker i andre land i arbeidet med å forkynne budskapet til alle verdens folkeslag gjennom forbønn, givertjeneste, utsendinger og andre måter som bidrar til virkeliggjøringen av dette oppdrag.
5. Kirkemøtet ser samarbeidet med misjonsorganisasjonene i Samarbeidsråd for menighet og misjon som et viktig uttrykk for Den norske kirkes misjonerende karakter. For Kirkemøtet er det viktig at misjonsarbeidet drives:
 - slik at det fremmer enhet mellom kirkesamfunnene
 - innen rammen av lokale kirkers arbeid – der slike finnes
 - med et helhetlig vitnesbyrd
6. Kirkemøtet har merket seg protokollen fra Ungdommens kirkemøtes behandling av saken og finner der et godt uttrykk for hva dette handler om:

”Guds kjærlighet er utgangspunktet for misjon. Slik Gud elsker oss, sendes også kirken ut for å elske. Mye i verden er brutt og ødelagt. Det gjelder både forholdet mellom mennesker og Gud, mennesker i mellom og menneskers forhold til skaperverket. All gjenopprettelse er Guds gode hensikt med misjon. Gud ønsker at mennesker skal få del i sitt rike og forstå mer og mer av hva dette riket gir del i. Derfor må evangeliet forkynnes for alle gjennom dialog, deling og/eller nærvær. Dette oppdraget gjelder hele kirken og overalt.

- Med dialog mener vi en samtale mellom likeverdige partnere. En vellykket dialog innebærer ydmykhet, åpenhet og villighet til forandring. Dialog kan også foregå mellom Gud og mennesker.
- Med deling mener vi å fortelle om det Jesus har gjort og stadig gjør for oss.
- Med nærvær mener vi et fellesskap som er solidarisk og viser omsorg for hvert enkelt menneske. Gjennom nærværet er vi lys og salt for andre.

Som kristne er vi satt til å elske alle mennesker slik de er. Det innebærer å ta ansvar når vi ser lidelse og nød og møte andre med respekt. Denne formen for misjon fører ikke til et press for å bli kristen. En blir tatt imot slik en er og det er møtet med Jesu kjærlighet som fører til et ønske om forandring.”

Saksorientering

”Den norske kirke er selv et resultat av at kristen tro og gudstjeneste ble brakt til vårt land. Den er kalt av den treenige Gud til å vitne i ord og gjerning om det gode budskap. For kirken er det således en forpliktelse å dele evangeliet om Jesus Kristus med alle mennesker både i vårt eget land og over hele verden, i ulike kulturer og sammenhenger. Kirken har del i Kristi eget oppdrag; å kalle mennesker til å la seg forsonne med Gud og med hverandre, og til å bli døpt inn i den kristne kirke. Kirkens misjon skal preges av vilje til å lytte og til å møte alle mennesker og kulturer med respekt”.

Kirkemøtet 2004: Uttalelse om ”Kirkens identitet og oppdrag” (IoO), punkt 4.

Bakgrunn

Sakstittelen *En misjonerende kirke* er identisk med temaet for Kirkemøtet 2005. Hensikten med saken er å drøfte hva det betyr at Den norske kirke er en misjonerende kirke, sett i forhold til å være en tjenende, bekjennende og åpen folkekirke. Alle de fire uttrykkene i Den norske kirkes visjonsformulering - *bekjennende, misjonerende, tjenende og åpen* - står som bestemmelser til begrepet folkekirke. Utfordringen til Kirkemøtet er med andre ord å klargjøre hva det betyr at Den norske kirke er en *misjonerende folkekirke*. Det innebærer blant annet en utfordring til å forene ulike språk og kulturer i kirken slik at det blir tydelig hva som er kirkens felles oppgave. Dernest er utfordringen å uttrykke denne oppgaven på en slik måte at det skaper glede og inspirasjon i hele kirken.

Folkekirke og misjon

Den norske kirke er en folkekirke som er til stede over alt i landet og slik gjør kirkens tjeneste tilgjengelig for alle som ønsker den. Den norske kirke har ingen enerett på å være kirke her til lands. Den er heller ikke kirke bare for ett folk. Å være folkekirke gjelder en måte å være kirke på. Som folkekirke ønsker Den norske kirke å møte mennesker i alle livssituasjoner og delta i lokalsamfunnets liv og hendelser.

Ordet *misjon* (= å være sendt) er mangetydig og vekker ulike følelser og assosiasjoner, både i kirken og i samfunnet for øvrig. I kirkelig sammenheng betyr misjon at *kirken er sendt av den treenige Gud for å dele sitt gode budskap med alle*. I Norge er begrepet blitt sterkt knyttet til noen av de religiøse bevegelsene på 18- og 19-hundretallet. Å bringe evangeliet til alle folkeslag var en hovedsak for misjonsbevegelsen. Den bidro til å åpne en nasjonal embetskirke for det folkelige, for frivillig initiativ, for verden utenfor Norge og for den universelle kirke. Misjonsbevegelsen ga også viktige impulser til utviklingen av det frivillige arbeid i de lokale menigheter og fremveksten av Den norske kirkes regionale og nasjonale organisering.

Misjonsbevegelsen har vært – og er – et dynamisk element i Den norske kirkes liv. Kirkemøtet har ved flere anledninger bekreftet verdien av misjonsorganisasjonenes arbeid som uavhengige spesialtjenester innenfor kirkens ramme. Samtidig er Kirkemøtet seg bevisst den utfordring som ligger i at misjonsbevegelsen historisk sett er knyttet til en kristendomsform som ikke er like utbredt i hele landet.

Et nytt misjonsmønster

På 18-hundretallet og første del av 19-hundretallet var misjon en bevegelse fra nord til sør. Gjennom de siste 50 år har både misjonsorganisasjonene og Mellomkirkelig råd deltatt aktivt i et spenningsfylt og nyskapende arbeid med forståelsen av hva misjon er. Bakgrunnen for dette er radikale endringer ved selvstendigjøringen av de gamle koloniene og fremveksten av selvstendige kirker i sør. Disse kirkene er i dag kraftsentre i den verdensvide kirkes misjon. Misjonsvirksomheten bidro selv til disse endringene. I neste omgang ga de nye forutsetninger for forståelsen av hva misjon er og hvordan misjon skal drives. Misjonsbevegelsen måtte ta inn over seg endringene som fulgte av at kirkene i sør ble selvstendige og av resultatene av det økumeniske arbeid. Vi lever nå i en brytningstid med omfattende endringer i mønsteret for kirkens misjon. Det gjelder teologi så vel som strategi og praksis.

I det nye misjonsmønsteret understrekes det at:

- misjon er å være sendt av den *treenige* Gud, Skaperen, Forløseren og Helliggjøreren
- misjon er *hele kirkens* sak, ikke bare et anliggende for særskilte organisasjoner
- misjon er *alle kristnes* ansvar, ikke bare en sak for yrkesmisjonærer
- misjon er en sak for *alle kirker*, ikke bare for kirkene i nord og vest
- misjon er noe kirken *er*, ikke bare noe den gjør gjennom avgrensede aktiviteter
- misjon har adresse til *hele skaperverket*, den er ikke bare sentrert om mennesket
- misjon er *diakoni*, ikke bare forkynnelse
- misjon er å formidle budskapet gjennom *liturgi og ritualer*, ikke bare ved ord
- *alle* er mottagere av misjon, ikke bare ”de ufrelste”
- misjon er at evangeliet møter og blir en del av kulturen (*inkulturasjon*), ikke å gi videre en fremmed kulturell pakke

Kirkemøtet om misjon

Opprettelsen av Samarbeidsråd for menighet og misjon (SMM) i 1994 er en frukt av en felles erkjennelse i Den norske kirke og misjonsorganisasjonene av at misjon er hele kirkens sak. Rådet er uttrykk for et ønske i Kirkemøtet om å ta et sterkere ansvar for misjon: ”Kirkemøtet utfordrer de lokale menigheter til å styrke og utvide sitt misjonsengasjement. Den enkelte menighet har det primære ansvar for å finne en tjenlig måte å gjøre dette på. Vi vil oppfordre til å styrke samarbeidet lokalt med misjonsorganisasjonene” (Kirkemøtet 1993). Samtidig erkjente misjonsorganisasjonene betydningen av et nærmere forhold til menighetene og nasjonale kirkelige organer. På den annen side ble det ikke gjort tilstrekkelig tydelig at misjon handler om mer i kirkens liv enn å støtte misjonsorganisasjonenes internasjonale arbeid.

Kirkemøtet 2000 evaluerte samarbeidet og ga retningslinjer for Den norske kirkes videre engasjement. Grunnlaget var innstillingen *Misjonerende menigheter*, fra Samarbeidsråd for menighet og misjon. Komiteen sluttet seg til innstillingens ønske om ”en sterkere integrering av misjon og Den norske kirkes øvrige internasjonale engasjement, samt en sterkere integrering av misjon og evangelisering/ diakoni/ menighetsbyggende arbeid, lokalt og nasjonalt”. Komiteen bekreftet samarbeidsrådets rolle i ”å være med og virkeliggjøre den misjonerende siden ved kirkens identitet”. Samtidig peker komiteen på at begrepet misjonerende menigheter ”favner videre enn det som er misjonsorganisasjonenes hovedoppgaver”. Også diakonale organisasjoner og barne- og ungdomsorganisasjoner tilkjennes oppgaver i det å bygge misjonerende menigheter.

Noen av disse ansatsene til en videre tenkning om Den norske kirke som en misjonerende kirke ble i 2003-2005 fulgt opp gjennom *Menighet i bevegelse*, et samarbeidsprosjekt mellom Kirkerådet, Areopagos, Det Norske Misjonsselskap og Den Norske Israelmisjon. Målet med prosjektet, som har sitt fokus på menigheten, er å bidra til å forstå og svare på de utfordringer det er å være misjonerende kirke i en ny tid. Et avsluttende hefte foreligger til Kirkemøtet.

Misjon – Guds sendelse til verden

Nyhetsbildene fra vår egen tid har vist oss 800.000 unge katolikker samlet til fellesskap og bønn i Köln. Hvert år strømmer titusener av unge mennesker fra hele verden til brødrfellesskapet i Taizé. Hver eneste søndag feirer 100.000 gudstjeneste i Den norske kirkes menigheter. Et økende antall mennesker søker i andre religioner og åndelige tradisjoner. Bildene taler sitt konkrete språk om menneskers lengsler og håp etter noe som er større enn dem selv og den virkeligheten de lever i.

Misjon er å være kirke i møte med menneskenes dypeste spørsmål, lengsler og håp. Kirken går inn i dette møtet som en bekjennende kirke. I sin bekjennelse sier den ja til den treenige Gud som kilde til alt liv og som forsoner og helbreder av hele skaperverket. Som mennesker er vi del av et skaperverk som er skadet gjennom menneskets valg og handlinger. Sammen med resten av skaperverket lengter vi etter helbredelse, forsoning og fellesskap. Gjennom misjon har kirkens bekjennelse blitt overlevert og tatt i mot. Den har også blitt beriket i et formende møte med nye generasjoner og kulturer gjennom en kirke i bevegelse, fra Jerusalem til jordens ender.

Den treenige Guds misjon

Kirken bekjenner *den treenige Gud*. Gjennom sin bekjennelse vender kirken seg til denne Gud som i sitt vesen er *fellesskap og kjærlighet*. Hele skaperverket er gjenstand for Guds kjærlighet. At mennesket er skapt i Guds bilde (1 Mos 1,26-27) betyr at det er skapt til et personlig fellesskap med Gud. Menneskets eksistensielle spørsmål, dets lengsler og håp er utslag av at det er skapt i Guds bilde. Skaperen har lagt ”evigheten i menneskets hjerter” (Fork 3,11). Det er krefter nedlagt i mennesket som driver det til å søke ut over seg selv og utover det vi umiddelbart kan se og sanse. I dypet handler det om kjærlighetens krefter, lengselen etter å forenes med Gud. I sin kjærlighet søker Gud ut over seg selv. Derfor sender Faderen og Ånden Sønnen til verden. Etter at Sønnen har fullført sitt oppdrag, sender Faderen og Sønnen Ånden til verden. *Misjon har sitt utgangspunkt i den treenige Guds sendelse (Missio Dei) som Skaper, Forløser og Helliggjører.*

Kirken trekkes inn i den treenige Guds sendelse, som Jesu legeme på jorden, (1 Kor 12,27) ved at den blir gitt Den Hellige Ånd: ”Likesom Faderen har sendt meg, sender jeg dere. Så åndet han på dem og sa: ”Ta i mot Den Hellige Ånd” (Joh 20,21-22). Ordet ”likesom” går både på utsendelsens handling og innhold. Kirken skal i utøvelsen av sin misjon være lik Jesus i hans misjon, den skal, ved Jesu Ånd, gjøre hans gjerninger med hans formål: at verden skal bli frelst (jamf. Joh 3,15-17). Denne likheten med Jesus går ikke på individet, men på *fellesskapet*. Det er kirken som fellesskap som er Jesu legeme og fortsetter hans misjon, gjennom det mangfold av gaver som Ånden gir (1 Kor 12,4 ff.). *At Jesus tar bolig i disiplene ved sin Ånd betyr at det er Ånden som er den egentlige aktør i kirkens misjon.*

Målet for den treenige Guds misjon er *at verden skal bli frelst*. Ordet frelse (av "fri-hals") sikter til frigjøringen av hele skaperverket fra syndens og dødens vilkår. Kirken er sendt og utrustet av Guds Ånd, som er livgiver, forsoner og helbreder, for å begrense syndens og dødens krefter og fremme rettferdighet, forsoning og fred og skaperverkets integritet. Sentralt i Guds sendelse av kirken står det å gjøre kjent for alle mennesker det gode budskapet om Jesu liv, død og oppstandelse og å inkludere de som kommer til tro i kirkens fellesskap (Mark 16,15-16; Luk 24,46-48). Uten at det rike mangfoldet opphører skal kirken i sine relasjoner speile *enheten* i den treenige Guds relasjoner. At den treenige gjenkjennes i kirkens relasjoner er av avgjørende betydning for at verdens skal tro at sendelsen er fra Gud (Joh 17, 20-21).

"Ei sams forkynning av evangeliet – i både ord og gjerning – til frelse for alle er den viktigaste oppgåva til kyrkjene i Europa. Den store mangelen av orienteringspunkt, framandgjering av kristne grunnverdiar, - men og søking etter meining på mange vis – utfordrar kristne til å vitne om trua si. Denne utfordringa vil kreve forsterka interesse til å undervise i kristen tru (t.d. opplæring i katekisma) og pastoral omsorg i dei lokale kyrkjelydane, samt ei utveksling av erfaringar på desse områda. Samstundes er det like viktig at heile gudsfolket i fellesskap gjer kjent evangeliet i det offentlege rommet, noko som og fører med seg sosial innsats og politisk ansvar".

Frå Charta Oecumenica 2.

Kristus i sentrum av Guds misjon

Grunnlaget for sendelsen av kirken er Jesu død og oppstandelse. Herfra kommer budskapet om frelse og drivkraften til å rope det ut; "vi kan ikke la være å tale om det vi har sett og hørt" (Apg 4,20). Ved denne hendelsen forvandles kirken til en ny skapning i forsoningens og helbredelsens tjeneste. Korset speiler kjærlighetens mysterium i den treenige Gud. I sin kjærlighet til dem som har vendt Gud ryggen oppgir Faderen sin sønn for å åpne en vei til fellesskap. I kjærlighet hengir Sønnen seg til Faderens vilje og i kjærlighet gir han sitt liv for menneskene. Det er denne kjærligheten som er sterkere enn døden og som overvinner syndens krefter i verden. I sin sendelse kalles kirken til å speile den guddommelige kjærligheten.

Fortellingen om det store gjestebudet (Luk 14,15 ff.) gir konkrete bilder av en misjonerende kirke som er åpen for alle, en kirke som av kjærlig raushet deler og gir: "Gå ut på veiene og stiene og nød folk til å komme inn, så mitt hus kan bli fullt" (v.23). *Misjon er å utvide fellesskapet, lokalt og globalt.* Samtidig rommer fortellingen erfaringen av at kjærligheten blir forsmådd. Det er en smerte i Guds hjerte som også kirken deler. Kirken deler i sin sendelse Jesu lidelser (jamf. Kol 1,24 ff) og må være beredt til å bære omkostninger.

Misjon og kirke

Sett i dette perspektivet av "Guds misjon" blir misjon ikke bestemte handlinger og aktiviteter som kirken kan velge å gjøre, eller å la være å gjøre. Misjon uttrykker det *å krysse grenser og dele evangeliet om Guds kjærlighet i Jesus Kristus.* Likesom det er Guds vesen å gå innenfra og ut, er det kirkens vesen å krysse grenser for å dele tro og liv. Grensene som krysses er geografiske, religiøse, kulturelle, sosiale og generasjonsbestemte – og de går gjennom kirken selv som grenser mellom tro og vantro. Det er først og fremst denne *identitet* som uttrykkes gjennom å være en misjonerende kirke. Det misjonerende er et dynamisk element som må komme til uttrykk som *en dimensjon i alt kirken gjør.* Kirken bekjenner sin tro på Gud ved å dele og tjene. Både misjon og diakoni handler om *handlingsmønstre og aktiviteter som er*

misjonerende eller tjenende etter sin intensjon. Kirken trenger slike tydelige handlingsmønstre for å utføre sitt oppdrag effektivt. Like nødvendig er det å diskutere hvilke konkrete aktiviteter og handlingsmønstre som til en hver tid best ivaretar kirkens misjon.

Misjonsoppdraget ifølge Matt 28,18-20 er å *gjøre mennesker til Jesu disipler*. Det skjer ved å *døpe og lære*. For å ivareta dette har kirken både lokale og globale tjenester og strukturer. I dette perspektivet blir kirkens ordinerte tjeneste et uttrykk for misjonsoppdraget, slik det sies i bekjennelsen: "For at vi skal komme til denne tro, er det innstiftet en tjeneste med å lære evangeliet og meddele sakramentene" (Den Augsburgske trosbekjennelse, art. 5). Derfor er gudstjenesten en misjonsbegivenhet. Den samler, deler og sender. Sammenhengen mellom misjon og gudstjeneste kommer også til uttrykk når vi kaller gudstjenesten (høy)messe. Det er språklig sett samme ord som *misjon*. Navnet messe har gudstjenesten fått av avslutningsordene i den latinske gudstjenesten: "ite missa est", gå, det er sendelse. Ved siden av de lokale tjenester med ord og sakrament, diakoni og trosopplæring ordinerer kirken misjonsprester og innvier misjonærer til global tjeneste gjennom misjonsorganisasjonene.

Samtidig lyder Matt 28,18-20 ved døpefonten som *et kall til alle døpte* om å søke dypere i troen og utbre den ved "å vitne i ord og gjerning om det gode budskap" (IoO, 4). Dette er en del av det allmenne prestedømme som dåpen ordinerer til. Det leves ut av alle kirkens medlemmer i de relasjoner de står, i hjem og familie, nabolag og vennelag og på arbeidsplassen. Til denne hverdagens gudstjeneste sendes hele menigheten ut ved messens avslutning: "Gå i fred. Tjen Herren med glede". Når menigheten går ut, bringer den ikke Kristus til folk, men når den går ut til folk møter den Kristus. For Kristus har alltid gått foran.

1. Det er navnet ditt jeg roper,
vil du følge meg?
Vil du trå i mine fotspor
på en ukjent vei?
Vil du kjennes ved mitt navn,
vil du møte sorg og savn,
vil du hvile i min favn
og la meg bli hos deg?

2. Vil du ta det første skrittet,
vil du følge meg?
Vil du gå til mine minste
på en ukjent vei?
Vil du tåle onde blikk,
stå igjen når noen gikk?
Du skal gi dem alt du fikk,
for jeg vil bli hos deg.

3. Vil du åpne blindes øyne,
vil du følge meg?
Se at fanger får sin frihet
på en ukjent vei?
Vil du stelle andres sår,
i det skjulte år for år,
Det er lønnen som du får
at jeg vil bli hos deg.

4. Vil du trosse angst og uro,
vil du følge meg?
Ta imot deg selv med nåde
på en ukjent vei?
La de ord som jeg har sagt,
folde ut sin skapermakt
tross din tvil og selvforakt?
For jeg vil bli hos deg.

5. Når du kaller må jeg lytte.
Jeg vil følge deg!
Jeg vil vende om og vandre
på en ukjent vei.
Dit du går vil jeg gå med,
Herre, la din vilje skje,
for jeg vet at jeg skal se
mitt liv fullendt i deg.

Syng håp!
Sanger fra den verdensvide kirke, nr 61.

Luthersk forståelse av misjon

Den lutherske læretradisjonen fremhever *alle troende* som redskaper for Guds misjon. Samtidig understreker den at det er Gud og ikke mennesker som er subjektet for evangeliets løp i verden, og at misjonens mål ikke er kirken, men *Guds rike*. Kirken står i spenningen mellom å være tegn på gudsríkets nærvær i verden og selv være underveis mot dette målet. Det er det som gjør at heller ikke i kirken, enten man tenker på folkekirken eller det tette gudstjenestefellesskapet, har misjonsoppdraget kommet til sitt endelige mål. Ved at den lutherske læretradisjonen nedtoner betydningen av å overføre kirkelige ordninger og kulturelt betingede overleveringer og skikker understreker den at kirken må finne sin livsform på en slik måte at den kommuniserer med den samfunnsmessige sammenheng den er en del av.

Det Lutherske Verdensforbund har utarbeidet et nytt misjonsdokument *Mission in Context – Transformation, Reconciliation, Empowerment*. Det lutherske kirkefellesskapet peker på at i vår tid med hurtige endringer er det absolutt nødvendig for en hver institusjon å uttrykke så klart som mulig hvorfor den er til. Dokumentet utfordrer kirkene til å søke nye veier til å forstå hvordan de skal delta i Guds misjon. Fortellingen om Emmausvandrerne (Luk 24,13 ff.) blir brukt som gjennomgangstekst og modell for misjon. Fortellingen handler om hvordan Jesus går sammen med disiplene på veien. Gjennom samtalen skjønner de hvem han er. Dokumentet løfter fram *medvandring* som modell for kirkens misjon i dag og viser hvordan *kontekst, teologi og praksis virker inn på hverandre* i kirkens møte med menneskene.

Fortellingen om Emmausvandrerne leder fram til en forvandling (transformation). Dette er et hovedbegrep i dokumentet. *Forvandling* er ”omvendelse”, forstått som en pågående prosess som rommer alle sider av menneskers liv. Gud er forvandlingens subjekt. I samtalen og fellesskapet med Gud forvandles både de som sendes og de som møter det gode budskapet. Å kalle til forvandling alt liv, strukturer og forhold som strider mot Guds vilje er et kjennetegn ved en misjonerende kirke. Dokumentet anvender også to andre misjonsteologiske hovedbegrep: forsoning og myndiggjøring. Misjon handler om å gjenopprette brutte relasjoner mellom Gud og mennesket, mennesker i mellom og mellom menneske og skaperverk. (2 Kor 5, 18-20; Efes 2, 14-17; Kol 1,20). Begrepet *myndiggjøring* (empowerment) er hentet fra frigjøringssteologien og uttrykker en sterk lek orientering: misjon handler om å myndiggjøre alle troende til å være medarbeidere. En nærmere utfoldelse av de tre hovedbegrepene finnes i den teologiske hoveddelen av dokumentet, som er oversatt til norsk av Mellomkirkelig råd.

Hindringer for misjon

Misjon handler om *kirkens offensive side*. Det offensive ved kirkens misjon kommer til uttrykk allerede ved at Gud ofte kaller apostler og misjonærer direkte (jamf. Ap.gj. 9,1-20) til å forkynne evangeliet og virke profetisk, noen får gave til å helbrede. Dette skaper gjerne ubehag i samfunnet og kan være et forstyrrende element for både kirke og misjonselskaper. Mennesker som kommer med noe nytt eller anvender Gudsrikeverdiene på alle sider av livet, for eksempel de økonomiske sidene, utfordrer vante livsmønstre. De forstyrrer balansen mellom religion og politikk, mellom kristendom og andre religioner, som de berørte samfunn forsøker å opprettholde.

Alt som er offensivt får gjerne noe ubehagelig over seg. Ordet *offensive* på engelsk uttrykker dette ved samtidig å bety ”offensiv” og ”støtende, forargelig”. Å dele evangeliet *må* være til forargelse fordi evangeliet, som er ordet om korset, har støtende trekk. Evangeliet utfordrer menneskets tro på at det kan frelse seg selv. Kirken må således regne med å møte motstand

når den deler evangeliet. Men Det nye testamente er også fult av fortellinger om falske hindringer, satt opp av de religiøse autoriteter, som skaper avstand mellom mennesker og Gud av helt andre grunner enn Jesu kors. Slike fortellinger fortsetter gjennom kirkehistorien og inn i nåtiden. For mange mennesker er all tale om misjon forargelig fordi de bærer på sår i møte med kirkens forkynnelse. Kirkemøtet bør ikke se bort fra dette, men åpne for en samtale om det som mange opplever som vanskelig.

Misjon – en trussel mot dåpsteologien og folkekirkenes åpenhet ?

Misjonsbevegelsen i Norge er tett knyttet til vekkelsene på 18-hundretallet. Vekkelsene var uttrykk for et nytt samfunnsmonnster som la sterkere vekt på individet og det personlige valg. Det førte til spenninger, oppsplitting og nye gruppedannelser på alle nivåer i samfunnet. Vekkelsen på 1850-tallet rundt presten Gisle Johnson bygde broer mellom kirke og misjonsbevegelse, mellom embede og lekfolk. Men den bidro også til å skape et skille i folkekirken mellom "vakte" og "uvakte". Misjonsbevegelsen ble knyttet til dette skillet på en dobbel måte: ved at "de vakte" betraktet seg – og ble oppfattet – som utøverne av misjonsvirksomhet, og ved at "de uvakte" ble betraktet – og oppfattet seg – som objekter for misjonsvirksomhet. Mange faktorer bidro til at "kristen aktivitet" og "personlig tro" etter hvert ble vevet sammen med bestemte oppfatninger og standarder for livsførsel til dype sosiale mønstre som splitter kirkens dømte medlemmer. Oppsplittingen kan sees i lys av det kristne enhetssamfunnets utvikling til et mer pluralistisk samfunn. Samtidig er det en dynamikk her som gjør at mange mennesker kan ha blitt fratatt dåpen som nådemiddel og stengt ute fra kirke og nattverdbord på sosiale, kulturelle og moralske premisser – ikke fordi de ikke trodde, men fordi de ikke trodde på riktig måte.

Båndet mellom vekkelsen og misjonsbevegelsen har også ført til at misjonsvirksomhet har blitt knyttet til en bestemt metodikk: å føre enkeltmennesket fram til et punkt der det tar en klar og markert avgjørelse om å tro. Gjennom denne metodikken er mange ført til nytt liv. Andre opplever den som uttrykk for press og etablerer avstand. De bærer kanskje en kristen tro i sitt hjerte, men vil ikke synliggjøre den på premisser vekkelsesbevegelsen har fastlagt. Nettopp misjon blant andre kulturer har bidratt sterkt til å utvide kirkens erkjennelse av at det er mange veier til tro og uttrykk for tro. Bedehusvirksomheten bygger i dag for det meste på nye prinsipper, ofte hentet fra kirkeveksttenkningen. Kirkeveksttenkningens far, Donald Mac Gavran, uttrykte sitt misjonsprogram som å "hjelp mennesker om bord på en livslang reise som Kristi disipler" og å "forme fellesskap av troende pilegrimer". Her tenkes tro i prinsippet som en livslang vandring i et fellesskap der alle er under veis. Likevel assosieres misjonsvirksomhet av mange med vekkelsens mønster, og det er en utfordring å avklare denne virksomhetens forhold til dåpsteologien, dåpspraksisen og dåpens status i folkekirken.

Kirkemøtet har tatt et oppgjør med det overfor nevnte skillet og har bekreftet alle dømte som fullverdige medlemmer av kirken (jamf. IoO, 11). Bispemøtet understreker i sin uttalelse om nye menighetsformer at dåpen må være det eneste kriterium for medlemskap. Bak dette ligger det en forståelse av dåpen som Guds nådes handling til frelse og nytt liv, og at kirkens fellesskap er et verk av at Gud har handlet slik i ulike menneskers liv. Denne teologi og holdning til dåpen utelukker ikke at det er ulike grader og stadier av tvil og tro i kirkemedlemmenes liv. Men den sier nei til at kirken skal gi seg inn på å gradere tro og legge dette til grunn for ekskluderende holdninger overfor mennesker som ønsker å tilhøre kirken. Kirkemøtet utfordrer misjonsorganisasjonene til å foreta tilsvarende interne diskusjoner, for å klargjøre hva de har lært om disse spørsmålene gjennom sin historie.

Misjon – et begrep med fremmed klang i samisk kirkeliv?

Ordet misjon i samisk sammenheng blir i stor grad identifisert med samemisjonens virksomhet og indremisjonen. Misjon har aldri slått rot i samiske miljøer i nord. Det henger sammen med flere forhold: 1) Misjonsorganisasjonene var styrt av og forankret til miljøer lenger sør i landet. 2) I nord spiller ulike læstadianske retninger en sterk rolle. Saken: Å vekke til tro er viktig i læstadianismen. De omreisende predikanter rekrutteres og utrustes imidlertid gjennom personlig oppfølging av forsamlingslederne. Misjon assosieres med en skolebasert forkynnelse som kommer fra autoriteter uten forankring i det samiske. 3) Sistnevnte form for evangelisering ble drevet av nordmenn, hvor samer ble en passivt motagende part. 4) Selv om misjonsvirksomheten mange steder tok samisk språk i bruk, var allikevel forståelsen av kulturen mangelfull. Virksomheten var på mange måter flettet sammen med fornorskningen og bidro dermed til at samisk identitet ble svekket. 5) Foreningsvirksomhet for ytre misjon var i praksis sosialt lukket for samer da den ofte ble drevet av lokalsamfunnets topper.

Langt på vei gjelder det samme for samers møte med kirkeinstitusjonen. Likevel slutter samer i stor grad opp om folkekirken, der de fleste blir døpt og begravd. Sett under ett er majoriteten av samer fortrolige med kirken og vil gjøre tjeneste innenfor rammen av Den norske kirke. Det gjør at begrepet *en misjonerende kirke* vil kunne forstås hvis den har forankring i samisk kristendomsforståelse. For å skape et misjonsengasjement innen samisk kirkeliv, må samer først kjenne at kirken er deres. *En misjonerende kirke* i et samisk perspektiv må være forankret i perspektiver fra et samisk kirkeliv som fornyes i troen på den treenige Gud som skaper, frelser og opprettholder. I dette ligger det et korrektiv til en teologi som har vært ensidig fokusert på den annen trosartikkel og dermed har hindret kirke og misjon i å se Guds nærvær og handling før og uten kirken, i og med hele hans skaperverk. Kirkemøtet utfordrer Norges Samemisjon til å ta del i det arbeidet som gjøres innen samisk kirkeliv med evangelium og kultur.

Samisk kirkeråd ba på sitt møte i mai 2005 om at disse momenter innarbeides i kirkemøtedokumentet:

”Tidligere tiders misjonsarbeid har gått hånd i hånd med fornorskningspolitikken. Organisasjonene, også Den norske kirke, har både i praksis og holdning lojalt fulgt opp fornorskningen, noe samene stilltiende har godtatt. I drøftingene kom det fram at det likevel er viktig å skille mellom misjonsbefalingen, dvs. forkynnelsen av evangeliet, og politikken, dvs. det dennesidige liv, slik at hovedfokus med misjon holdes for øyet. I følge læstadiansk, samisk/kvensk, tolkning av ordet misjon, ligger det i misjonsbefalingen en befaling om å gå ut med evangeliet, uten å ta hensyn til den kulturelle stedegenheten hvor ordet forkynnes. Det viktige er å holde fast på Luthers lære om å skille mellom det verdslige og det åndelige regiment, og at de to regiment ikke blandes sammen. Samisk kirkeråd vil vektlegge at den positive dreining i norsk samepolitikk i moderne tid, gir muligheter for å skape en samisk kirke, av og for samene. Misjon er kirkens oppdrag og motivasjon. Den norske kirkes virksomhetsplan og misjon skal sees i sammenheng. Samisk kirkeråd vil ha fokus på at misjon blant annet er trosopplæring, liturgi, gudstjenesteliv, diakoni og satsing på ungdom, med vektlegging på stedegenhet og kontekstualitet”.

Misjon – et uttrykk for respektløshet og overlegenhetsfølelse ?

Misjonsvirksomhetens plass i det vestlige ekspansjonsbildet på 18- og 19-hundretallet er sammensatt og mangetydig. Det krever at det tales nyansert om det. Misjonsbevegelsen hadde et selvstendig anliggende: å utbre evangeliet til nytt liv. Den drev sin virksomhet på en måte som i det store og hele var mer kulturåpen, -bevarende og –fornyende enn annen vestlig innflytelse. Den bekreftet alle menneskers verdi og førte til betydelige sosiale reisninger. Misjonsbevegelsen fødte den økumeniske bevegelse. Misjonsvirksomheten har gjort verden til et bedre sted å leve for millioner av mennesker. Samtidig var den preget av etnosentrisme (å gjøre egen kultur til målestokk for andre) og paternalisme i møte med den andre.

Det er en belastning hele kirken deler at misjonsbegrepet ble så sterkt knyttet til den vestlige verdens globale ekspansjon, politisk, økonomisk, teknologisk og kulturelt. I ettertid har både samfunnet, det økumeniske kirkefellesskapet og misjonsbevegelsen tatt nødvendige oppgjør med ideologiske og praktiske sider ved denne ekspansjonen. Også Den norske kirke har måttet be om unnskyldning for sin rolle overfor Samefolket og Romanifolket. Etnosentriske og paternalistiske holdninger er dype trekk i den menneskelige natur. Derfor er det nødvendig at kirken har et vedvarende selvransakende lys på hvordan de kommer til uttrykk. Kirkemøtet utfordrer også misjonsorganisasjonene til å identifisere de skillevegger mellom mennesker de må bryte ned i dag for å utvide kirkens forsonende og helbredende fellesskap.

Kirkenes Verdensråds misjonskonferanse i Aten 2005 - *Kom Hellig Ånd, helbred og forson* - stilte kallet av kirken til å bli helbredende og forsonende fellesskap i sentrum av Guds misjon. I budskapet fra konferansen heter det:

”Paulus taler om den nye skapning båret fram av Kristus og gjort mulig av Den Hellige Ånd. ”I Kristus, sier han, forsonte Gud verden med seg selv, slik at han ikke tilregner dem deres misgjerninger, og han overga ordet om forsoningen til oss. Så er vi da utsendinger for Kristus, og det er som om Gud selv formaner gjennom oss: Vi ber dere på Kristi vegne; la dere forsones med Gud” (2 Kor. 5,19-20). Det er denne nye skapning vi ser som mål for vår misjonsvirksomhet. Med Paulus, tror vi at forsoning og helbredelse er sentral i den prosessen som fører fram til målet. Forsoning som gjenopprettelse av rette relasjoner med Gud, er kilden til å forsones seg med seg selv, med andre mennesker og med hele skaperverket.”

I dag driver misjonsorganisasjonene i det store og hele sitt arbeid som samarbeidstiltak med selvstendige kirker. Kirkene i sør og øst, ikke i nord og vest har blitt den ledende kraften i tverrkulturell misjon. Allikevel kopler mange misjonsbegrepet med en overlegenhetstanke. Det kan henge sammen med at det er tungt å endre tradisjonelle bilder og oppfatninger. Kirkemøtet vil utfordre misjonsorganisasjonene til å kommunisere tydelig de endringer de har gjennomgått og det nye globale mønsteret i kirkens sendelse.

Når misjon koples med overlegenhetsfølelse, kan det også henge sammen med sammenbruddet av et absolutt sannhetsbegrep i det postmoderne samfunnet. Blant mange mennesker relativiseres sannhetsbegrepet til det som er sant for noen. Å hevde at ens egen tro er sann i universell betydning stemples av disse som ”fundamentalisme”, respektløshet og arroganse. I det siste ser vi en større åpning for flere absolutte sannhetsbegrep, i konkurranse med hverandre. Uansett må kirken som en bekjennende kirke holde fast ved sin tro på Jesus Kristus som ”veien, sannheten og livet” (Joh 14,6), og ta de praktiske konsekvenser av denne tro ved å dele den med alle og ved å bekjenne den i en urettferdig verden.

Kilder til misjon

Den Hellige Ånd er den egentlige aktør i kirkens misjon. Det kommer klart og konkret til uttrykk ved at kirkens misjon starter på pinsedag gjennom Peters offentlige tale om Jesu liv, død og oppstandelse og hans kall til omvendelse og tro (Ap.gj. 2,14 ff.). Vedvarende setter Ånden kirken i bevegelse ved å gi av sine kilder. Misjonsbevegelsen på 18-hundretallet sprang ut av møtet med Gud i bibellesning, forkynnelse av lov og evangelium og forbønn. Det vakte den enkelte opp til ansvar for andre menneskers frelse, både åndelig og legemlig. Folkeligheten og bredden i vekkelsen skapte en praktisk-handlingsrettet spiritualitet med tydelige aktivitets- og organisasjonsmønstre for misjon. I Den norske kirkes homogene situasjon har misjon blitt nokså ensidig assosiert med nettopp denne type fromhetsliv, motivasjon og aktivitet. I dag oppdager mange at kirken i Norge også har andre røtter og kilder å øse av i sin deltagelse i Guds misjon.

Det har vært en utbredt oppfatning at kristendommen ble innført i Norge gjennom ”sverdmisjon”. Kilden til dette bildet er kongesagaene. Med sitt fokus på kongene viser sagaene hvordan kristendommen ble trukket inn i et politisk maktspill om rikssamling og nasjonsbygging. Historien har mange problematiske sider. Nyere forskning har flyttet blikket til andre kilder og et nytt bilde kommer til syne. Kongesagaene handler om en sen fase i kristningen. Evangeliet ble brakt til Norge og slo røtter her gjennom *mennesker på reise*. Fra første stund ble det gitt videre av mennesker på reise. Sagaen forteller om Leiv Eirikson at han ble sendt av kong Olav Trygvason til Grønland for å drive misjon. Ruiner etter domkirke og andre bygninger på det gamle bispesetet Gardar forteller at arbeidet bar frukt. Slik kan vi følge sporene av en misjonerende kirke i Norge via Island og Grønland, like til Newfoundland allerede før 1000-tallet. I mer enn 1000 år har vår kirke vært en misjonerende kirke.

Blant de som bidro til spredningen av evangeliet til Norge var keltiske munkar. Munkenes hovedmotiv for å gå ut var å foreta den høyeste fromhetsøvelse i deres tradisjon: å forlate hjemmet og vandre/seile, 12 munkar sammen, for Jesu sak, *peregrinatio pro Christo*. Der de landet forkynte de evangeliet og anla klostre. Mange kom også som gjester til deres klostre og kom til tro gjennom møtet med deres gudstjeneste- og bønneliv og deres undervisning. I dag vandrer pilegrimene igjen, med ulike motiver og med ulikt forhold til kirken og dens tro. Vandringen som mange legger ut på med et åpent sinn for oppbrudd og forsoning har et endrende potensial i retning av tro og tillitt. Mange, ikke minst unge, finner veien til fellesskapet i Taize, noen også til Iona. Her finner de kilder som gir glimt av himmel og lukt av jord. Med hvert sitt særpreg er Taize og Iona sterke kilder til misjon i enhet i et splittet Europa. Essensen i deres virksomhet er å fremme fred, forsoning og skaperverkets integritet gjennom å oppøve tillitt i det personlige forholdet til Gud.

En annen kilde til misjon som gjenoppdages på tvers av kirkesamfunnene i vår tid er den ignasianske spiritualiteten. I boka *Åndelige øvelser* beskriver Ignasius av Loyola (1500-tallet) en ny bønnepraksis som legger vekt på å oppdage Guds nærvær i alle ting, bli bevisst på lengslene som en drivkraft i menneskenes liv og ha tillitt til den forvandlende kraften i Guds kjærlighet. Sentralt i bønnepraksisen står Jesusmeditasjonen. De som gikk denne bønneveien kalte seg derfor ”Jesu-itter”. Etter lang tids øvelser ble de sendt ut for å undervise andre. Deres virksomhet var preget av at de studerte og gikk dypt inn i møtet med kulturen og religionen på stedet. Evangeliet skulle, så langt som mulig, tilknyttes denne. *Åndelige øvelser* er den viktigste grunnboken for *retreat og åndelig veiledning* i Norge. Den ligger også til grunn for bibelgruppeopplegget *Ordets skole*. Den ignasianske spiritualiteten er en rik kilde til misjon i *medvandring*.

Ungdommens kirkemøte tar til orde for en misjonsspiritualitet som tar sitt utgangspunkt i Guds kjærlighet:

”Guds kjærlighet er utgangspunktet for misjon. Slik Gud elsker oss, sendes også kirken ut for å elske. Mye i verden er brutt og ødelagt. Det gjelder både forholdet mellom mennesker og Gud, mennesker i mellom og menneskers forhold til skaperverket. All gjenopprettelse er Guds gode hensikt med misjon. Gud ønsker at mennesker skal få del i sitt rike og forstå mer og mer av hva dette riket gir del i. Derfor må evangeliet forkynnes for alle gjennom dialog, deling og/eller nærvær. Dette oppdraget gjelder hele kirken og overalt.

- Med dialog mener vi en samtale mellom likeverdige partnere. En vellykket dialog innebærer ydmykhet, åpenhet og villighet til forandring. Dialog kan også foregå mellom Gud og mennesker.
- Med deling mener vi å fortelle om det Jesus har gjort og stadig gjør for oss.
- Med nærvær mener vi et fellesskap som er solidarisk og viser omsorg for hvert enkelt menneske. Gjennom nærværet er vi lys og salt for andre.

Som kristne er vi satt til å elske alle mennesker slik de er. Det innebærer å ta ansvar når vi ser lidelse og nød og møte andre med respekt. Denne formen for misjon fører ikke til et press for å bli kristen. En blir tatt imot slik en er og det er møtet med Jesu kjærlighet som fører til et ønske om forandring.

På nittenhundretallet har også to andre typer spiritualitet grodd fram i Den norske kirke: *Karismatisk spiritualitet* og *frigjøringsspiritualitet*. Den førstnevnte legger vekt på Den Hellige Ånds utrustning til misjon gjennom nådegaver, utvikling av varme fellesskap og kraftfull formidling av evangeliet i ord og lovsang. Den sistnevnte understreker misjon som myndiggjøring av den avmektige, frigjøring fra undertrykkende makter og relasjoner og sosial og menneskelig transformasjon. Etter jernteppet fall (1989) har frigjøringsspiritualiteten beveget seg tydelig i retning av en forsoningsspiritualitet.

De ulike typene misjonsspiritualitet bærer alle en felles erfaring av at den treenige Gud er nær, handlende og forvandlende her og nå. Erfaringen av at Gud griper inn i menneskenes liv setter kirken i bevegelse. Den usynlige Gud og hans virkelighet, Guds rike, tar skikkelse i verden. Det skjer gjennom gode ord og gode gjerninger, gjennom dåpens vann og brødet og vinen i nattverden. Det skjer når mennesket vendes mot Gud, reises opp og forvandles.

Kirkemøtet utfordrer menigheter, misjonsorganisasjoner og nettverk til å gjenkjenne Guds misjon i et bredere spekter av kilder, uttrykksformer og aktiviteter og til en dypere erkjennelse av at ulike kontekster krever ulike arbeidsformer. En slik holdning er ikke uttrykk for at alt er like bra, men for villighet til å lytte dypere til hva andre gjør og hvorfor de gjør det. Å innta en lyttende holdning betyr ikke å gi avkall på kritisk etterprøving, men å akseptere på en selv det samme kritiske målet en bruker på andre. Når kirken drøfter misjon er det lett å vende blikket utover mot alle oppgavene. Men stillheten for Guds ansikt er nødvendig for å se hva det hele handler om: Misjon er *Guds* misjon – og vår.

Utfordringer til en misjonerende folkekirke

Å være en misjonerende kirke er å krysse grenser mellom tro og vantro og dele evangeliet om Guds kjærlighet i Jesus Kristus. Det er å inkludere grupper og kulturer som står utenfor i menighetens fellesskap. Denne bevegelsen som krysser grenser og utvider fellesskapet finner sted lokalt og globalt, som pinsens ringvirkninger ”fra Jerusalem til jordens ender”. Den må

være en dimensjon i alt kirken gjør. Samtidig må kirken spørre hvordan den kan inspirere til og organisere virksomhet som er misjonerende etter sin intensjon.

Kirkemøtet oppfordrer hele kirken til å gå sammen om å løfte misjon som anliggende og utfordrer menighetene og bispedømmene til å la praksis utformes i et nytt, fordypende møte med Bibelens tekster og de samfunnsmessige sammenhengene de står i. Kirkemøtet peker på ressursene som ligger i det arbeid og de erfaringer som er gjort i andre kirker, og i spesialiserte kirkelige tjenester som misjonsorganisasjonene, Kirkens Bymisjon, barne- og ungdomsorganisasjonene og ulike nettverk for evangelisering og menighetsutvikling.

Misjonale kirketenkning

I flere vestlige kirker har misjon fått en mer sentral plass i kirketenkningen og den pågående diskusjonen om kirkeforståelse. I møte med det flerkulturelle og flerreligiøse samfunnet har man tatt i bruk et nytt begrep: *misjonal kirke* (missional church). Mens termen misjonerende retter oppmerksomheten mot det kirken gjør, uttrykker *misjonal* mer en identitet og en holdning (jamf. diakoni - diakonal). Den misjonale kirketenkningen vil bevisstgjøre om at tiden er inne til å bryte opp fra en dypt nedarvet tenkning som ser kirken som en gitt størrelse som alltid vil være i samfunnet. Kirken utfordres til å gjenoppdage at den er et lokalt og globalt fellesskap som vedvarende blir til gjennom Guds misjon.

Forskere innenfor *Missional-Church* bevegelsen peker på at en av de største utfordringene kirken står overfor, er fraværet av generasjonen under 35 år i menighetene. Dette er en trend som viser seg over hele den vestlige verden. Menighetene blir mindre fordi de blir eldre. Hvis det ikke skjer en endring vil kirken i vesten statistisk sett være borte i år 2030 ! En viktig årsak til dette er at de eldre generasjonene er oppvokst i en kontrollkultur, mens de under 35 er oppvokst i en relasjonskultur. De hierarkiske kontrollsystemene som preger mange menigheter samsvarer rett og slett ikke lenger med idealene til yngre mennesker.

Et hovedanliggende er at *kontekst, teologi og praksis* gjensidig får påvirke hverandre. Misjonal kirketenkning går ikke rett til praksis, men ønsker at den skal formes gjennom en dypere forståelse av konteksten og gjennom et forvandlende møte med de bibelske fortellingene, lest på ny i lys av menneskets aktuelle situasjon. Gjennom kulturanalyse og bibelteologisk arbeid i nettverk for *The Gospel and our Culture* har man i en rekke vestlige land forsøkt å bore til det innerste i kulturen for å bygge kirken derfra. Samtidig understrekes det at kirken må omvende seg kontinuerlig fordi den omformes til kulturen. Kirkenes Verdensråd tok dette anliggende opp på sin misjonskonferanse i Salvador de Bahia 1996, med særlig vekt på urfolks situasjon. Arbeidet med evangeliet og kulturen er en viktig referanse for samisk kirkeliv. Med sin radikale kulturbevissthet og orientering ut fra den aktuelle situasjon har misjonal kirketenkning i økende grad blitt en samtalepartner og referanse for ungdomsteologien og kirkelig ungdomsarbeid. Kirkemøtedelegatene vil få utdelt et temanummer av *Norsk tidsskrift for misjon* skrevet av unge om *Ungdom, kultur og misjon*.

Her skriver bl.a. Bård Norheim om konfirmasjonen:

”Etter mitt syn gjev det meining å forstå sjølve konfirmasjonen som ei sendingsrite. Som ei sending til vidare disippelliv i verda og i Guds kyrkje. Som ei sending til å leita etter Kristus i alle kontekstar, slik den oppstandne Kristus sendte sine disiplar til verda og til fellesskapet etter å ha møtt dei på vegen til Emmaus. Etter å ha opna augo til dei to unge disiplane for nærværet som driv oss til å bryta brød og dela ord, sender Han dei og oss tilbake til Jerusalem:

Til fellesskapet i glede. Og derifrå ut i verda for å dela det vi sjølv har fått del i på veg til Emmaus. Dette disippelfellesskapet er eit *communitas* – eit ”potential of rediscovering the tradition as a reservoir for transformation”. Dette er både ungdomsteologi og misjonsteologi på same tid. Her startar vegen for ei misjonal konfirmasjonstid og ei misjonal kyrkje.

Maria Bjørdal skriver fra Uranienborg menighet i Oslo. I 1998 hadde menigheten 8 konfirmanter og ellers ikke noe tilbud til ungdommene i området. Kjennskapet til deres virkelighet var også begrenset. Sju ledere samlet seg med ønske om å gå ut til ungdommene. Gjennom utvikling av ukentlige møtepunkter hadde antallet konfirmanter økt til 50 i 2005. Ungdommene kommer fra familier uten kirkelig tilknytning utenom de kirkelige handlingene. De har minimalt kjennskap til Bibelens fortellinger eller budskap. Hvert år døpes en varierende del av konfirmantkullet. Flere har integrert fortellingen om Jesus i sitt eget liv.

Misjonale kirketenking representerer både en nyorientering av kirkeveksttenkningen og et kritisk korrektiv til denne. Mye av kirkeveksttenkningen kritiseres for å være *drevet av markedet*. Målet er ikke nødvendigvis å vokse - for det er ikke vekst alt som vokser. Veien er ikke nødvendigvis å tilby folk det de etterspør. I stedet tas det til orde for en *misjonsorientert kirke*, en kirke som spør hva som er dens sendelse og som *gjør det den er*.

Misjon som bevegelse innover og utover

Gudstjenesten er sentrum i kirkens liv. Gudstjenesten er et lys som trekker mennesker til seg. En viktig strategi for Den norske kirke som en misjonerende folkekirke må være å opprettholde en landsdekkende gudstjenestefeiring, og styrke gudstjenestens nærhet til menneskenes hverdag. Her ligger en unik mulighet til å utvide kirkens fellesskap. Kirkemøtet har tatt opp denne utfordringen gjennom arbeidet med gudstjenestereformen og lokal gudstjenestefornyelse. Kirken uttrykker sin misjonerende identitet når den spør hvordan ordet gjennom liturgien og forkynnelsen kan møte menneskenes dypeste håp og lengsler, og ta bolig i deres liv, i det 21. århundre. Det utfordrer kirkens språk og kulturforståelse, og dens evne til å lese Bibelen i lys av tradisjonen og i samtale med konteksten. Gudstjenesten synliggjør den globale kirke.

I kapellet på helsesenteret i *Hasvik* i Finnmark er bygda malt som alterbilde. Folk kan kjenne igjen huset sitt, flyplassen, brygga og kirken. Foran bygda står alteret med en oppslått bibel og en kalk. Folk i fiskeværene her er religiøse mennesker, men de kom ikke til gudstjenester. Flere ganger opplevde soknepresten at kirka var tom da gudstjenesten skulle begynne. I dag holdes Hasvik fram som et eksempel på hvordan kirken kan tenke nytt i et lite kystsamfunn. De har tilpasset kirkeåret så det faller sammen med rytmen i lokalsamfunnet. Biskopen uttaler: ”Det er flott å se hva som kan skje når kirkens ansatte lever nær folket og vil gå inn i lokalsamfunnets aktiviteter. Prosjektet er visjonært og lokaltilpasset. Det forsøker å inkludere folk i stedet for å definere hvem som er innenfor eller utenfor. På Finnmarkskysten er vi nødt til å la mangfoldet få blomstre, og ta vare på det livet som er der. For å drive et slikt prosjekt må en være utadrettet, glad i mennesker, folkelig og villig til å tenke nye tanker”.

Kontakten mellom kirke og folk er i enda større grad knyttet til *de kirkelige handlingene* enn til regelmessig kirkegang. I Matt 28,18 ff. tegnes misjonsoppdraget som å ”gjøre mennesker til disipler”. Det starter med dåpen og er en livslang prosess. I en situasjon der 80 % av landets befolkning ønsker å døpe sine barn, blir møtet med dåpsfamiliene og dåpsutførelsen viktige sider ved Den norske kirkes strategi som en misjonerende folkekirke. Å være disipler

betyr å vandre sammen i et felleskap. Å invitere inn i fellesskapet og legge til rette for at de dømte kan gjenvinne nattverden som en naturlig del av sin vandring fra døpefont til grav er ikke å underkjenne dåpen eller å avskrive noen troen, men å ta alle dømte på alvor.

Disipler er mennesker *i lære*. Det gjelder å bli kjent med det som er ”Størst av alt” (motto for trosopplæringen). Slik deler kirken sitt budskap med kommende generasjoner. Det er skapt en visjon i menighetene om trosopplæring for alle dømte. Kirken når i dag 67,5 % av 14-åringene med konfirmasjonsopplæring. Å gjøre enda bredere det arbeid kirken i dag gjør overfor 14-åringene, og utbygge det til alle alderstrinn, er et løft som krever at hele kirken mobiliseres.

Alle dømte er kalt til å ta del i Guds misjon. Trosopplæringen må speile at den lokale menighet er en del av et globalt fellesskap, ved å hente inspirasjon fra den verdensvide kirke og føre barn og unge inn i en global tjeneste. Mange menigheter har engasjement og prosjekter for misjonsorganisasjonene og Kirkens Nødhjelp, som kan knyttes opp mot trosopplæringen i samarbeid med disse. Trosopplæringens mål kan neppe oppfylles bare gjennom aktiviteter i kirken. Kirken må i større grad gå ut til andre arenaer der mennesker samles, eller skape nye arenaer der menneskene er. Det er en stor utfordring å endre en folkekirke som har basert sin virksomhet på at menneskene kommer til den, til å bli en kirke som i større grad går ut. Det er også en stor utfordring å endre homogene menighetsfellesskap til åpne fellesskap som inkluderer bredere grupper av mennesker.

On a journey heter et hefte utarbeidet av en gruppe oppnevnt av ledelsen i *The Church in Wales*. Her heter det at basisen for en misjonerende kirke er bredde, dybde og kontakt.

- Evangeliet er for alle. Er kirken i stand til å åpne seg for hele *bredden* av mennesker? Kan kirkens former og måter å være kirke på virke begrensende? Er menighetens aktiviteter bare tilpasset en spesiell gruppe? Er kirken i stand til å være åpen for det store spekteret av mennesker og organisasjoner som tilhører og er en del av kirken?
- Skaper kirken muligheter for at mennesker erfarer Gud gjennom fellesskap, tilbedelse, bønn og læring? Menighetens fellesskap – berører det? Kommer mennesker i kontakt med det *dype* i seg selv og andre? Lærer mennesker *dybdene* i Gud å kjenne?
- Kommer kirken i *kontakt* med alle typer mennesker og kulturer i lokalsamfunnet? Har den kontakt utover sine grenser? Lytter den til hva mennesker er opptatt av? Opplever menneskene at kirken er tilgjengelig for de som ønsker mer kontakt?

Mangfold og valgfrihet

Samfunnets utvikling skaper stadig større rom for religiøse valg. Globaliseringen og fremveksten av et flerreligiøst samfunn i Norge fremmer denne utviklingen. Samtidig er den religiøse valgfriheten vevet inn i et større samfunnsbilde. Vi ser konturene av et samfunn basert på valgfrihet og individuelle valg i stadig flere av livets forhold. Ønskeligheten og rekkevidden av denne utviklingen er spørsmål som brytes i den aktuelle samfunnsdebatten. Kirken må innstille seg på en situasjon der stadig mindre er gitt. Også religiøs tilknytning vil i økende grad være noe som *aktivt velges*. De fleste valg omfattes med toleranse. Valgfriheten skaper nye utfordringer og nye muligheter for en misjonerende folkekirke. Et utslag av valgfriheten er at mange foreldre ikke dømper sine barn, men ønsker at barnet skal velge selv. På den annen side er antall barn og unge som velger å la seg dømpe merkbart økende.

Samfunnet preges mer og mer av *forskjellige religioners nærvær* og av en religiøs søken som ikke uten videre finner svar i noen etablerte religiøse tradisjoner. At religionene kommer

tettere på hverandre skaper spenninger i samfunnet og motsetninger mellom ulike religiøse grupper. Men det bærer også muligheten til å bryte ned fiendebilder og ”gjerder som skiller” (jamf. Efes 2,14). *Kirken er kalt til å gjenkjenne Guds bilde i alle mennesker og møte dem med Jesu kjærlighet og vitnesbyrdet om forsoning*. Kristent interkulturelt arbeid har gjort et viktig pionerarbeid i møte med innvandrere, både av kristen tro og annen religiøsitet. Et økende antall menigheter engasjerer seg i *religionsmøtet*. Mellomkirkelig råd arbeider for å styrke denne utviklingen gjennom et prosjekt i samarbeid med blant andre Areopagos.

Misjon og dialog

Som majoritetskirke utfordres Den norske kirke på en spesiell måte av det flerreligiøse samfunnet. På en helt ny måte må alle nivåer av Den norske kirke ta inn over seg *dialog* som en hovedutfordring. Dialog bør søkes over hele bredden av livsspørsmål: religionspolitikk, etiske spørsmål, trosinnhold, troserfaring, lokale utfordringer og hverdagsspørsmål. Hensikten med religionsdialogen er ikke å utviske skillelinjene mellom religionene, men snarere å bygge broer mellom menneskene ut fra en realistisk erkjennelse av hvor dyp kløften mellom ulike religiøse tradisjoner kan være. *Bare dialog gjør det mulig for alle parter å tilpasse seg en flerreligiøs virkelighet uten at de oppgir sin integritet*. Hensikten med dialogen er ikke å forandre den andre. Men dialog er ikke statisk. Den som deltar i dialogen får et endret bilde av den andre og føres dypere i sin egen trosposisjon. Trygghet i egen tro er en forutsetning for en god dialog. Gode og trygge dialoger vil også ha rom for fortrolig deling av troens innside. Den norske kirke går inn i religionsdialogen for å bidra til fred og gode relasjoner. Dette er en del av kirkens sendelse. Gjennom det avlegger den et vitnesbyrd om sin tro.

Mange frykter at det tiltagende religionsmøtet vil føre kirkene i retning av religiøs relativisme og bidra til å svekke og forkorte deres deltagelse i Guds misjon. Eksempler på dette finnes, men de utgjør ikke hele bildet. Dette er heller ikke en nødvendig utvikling. Religionsmøtet rommer muligheten til styrket tro og identitet og til at kirkenes deltagelse i Guds misjon vitaliseres. Et nytt misjonsdokument fra Leuenberg kirkefelleskapet *Evangelising – Protestant perspectives for the Churches in Europe* peker på at religiøs pluralisme utfordrer kirkene til å få grep om tro som ikke er deres egen. Dette, heter det, ”gir en kapasitet for dialog, skjerper vårt eget vitnesbyrd om tro og gir nye perspektiver på Guds virkelighet”. Den norske kirke ser det som ”en forpliktelse å dele evangeliet om Jesus Kristus med alle mennesker både i vårt eget land og over hele verden, i ulike kulturer og sammenhenger” (IoO, 4). Den norske kirke deltar i religionsdialogen med en misjonerende identitet, liksom andre religioner gjør det. Religionsteologien blir en stadig viktigere teologisk utfordring. Teologisk Nemd arbeider med dette spørsmålet med sikte på å fremme en sak for Kirkemøtet 2006.

”Når vi vandrer sammen med en annen på Guds jord, er vi omsluttet av Guds kjærlighet! Vår samtale og vårt fellesskap skjer på en møteplass hvor Gud var før vi kom, og hvor Gud er sammen med oss, hele tiden. I hverandres ansikt skimter vi Guds bilde. Blir noen kristen i samtalen, skyldes det Den hellige Ånd”.

En misjonerende kirke. Studiehefte om misjon og dialog. Kirkerådet 2003.

Språk

Som et sterkt kulturelement i samfunnet har kirken og misjonsvirksomheten utviklet et eget språk i sin forkynnelse og i sine omgangsformer. Fastlagt språkbruk er i seg selv et hinder for å formidle evangeliet på en mangfoldig og relevant måte når samfunnet endrer seg. Dagens

mennesker er sterkt preget av frihets- og likhetsverdier, men har ofte negative bilder av kirkens og kristnes holdning til disse verdiene. Det er derfor en særlig utfordring å rense kirkens språk fra maktretorikk. Bare slik kan kirken bli bærer av fred og forsoning i møte med mennesker som er såret av fiendskap og konflikter. Det handler ikke om å utvanne kirkens språk, men snarere gjennom språket å gjenskape de helt sentrale bildene av Guds rike som Jesus bar fram. Bilder som gir mennesket verdi som en kostelig perle (jamf. Matt 13,45), elsket og ventet av Gud (Luk 15,20). Bilder av mennesker som i møte med Gud lettes fra sin skyld, får sine sår helet og frigjøres fra det som binder og undertrykker.

Det nye testamentet anvender også krigsretorikk og domsspråk, men retter det mot ondskapen /onde åndsmakter (Efes. 6,10 ff., Kol 2,15), eller mot de sterke/det religiøse lederskapet for å riste det ut av falsk sikkerhet og undertrykkende holdninger i forhold til de som kommer til kort i samfunnet (Matt 23,13 ff.). På samme måte kan kirken ta i bruk hardt språk for å avsløre undertrykking, utnyttelse og falske makter. Men det onde kan aldri lokaliseres og begrenses til bestemte steder og menneskegrupper (jamf. ”ondskapens akse”).

Misjonerende menigheter

Menigheten er grunncellen i kirkens sendelse. Det er fordi at i menigheten blir evangeliet forkynt, sakramentene meddelt, opplæring utført og nød avhjulpet. Alle menigheter i Den norske kirke må drøfte hvordan disse grunnleggende elementene i menighetens liv kan utformes for at deres misjonale dimensjon skal bli tydelig. Deltagelse i det globale arbeidet med å forkynne budskapet til alle folkeslag blant annet gjennom forbønn, givertjeneste og utsendinger er en nødvendig del av dette.

Trosopplæringsprosjektet i Gjøvik menighet gir en DVD til alle nybakte foreldre. Den inneholder en 15-minutters film om dåpen og en del informasjonsstoff. Velg fra menyen hva du vil se. Målet er å skape positiv forventning om at kirken har noe bra å gi – noe som er til barnets beste. Dessuten ønsker prosjektet å bekrefte foreldrenes valg, slik at de føler støtte for beslutningen om å døpe barnet. Filmen viser forberedelsene til dåpsdagen, foreldrenes og faddernes tanker omkring dåpen, dåpshandlingen og selskapet etterpå. Den kan være et godt springbrett inn til prestens dåpssamtale med foreldrene. Filmen ønsker å få fram noe av mysteriet i dåpen, det som ikke er lett å forklare, og vil vise at dåpen er nådens tilbud til alle.

Allerede i 1961 rettet Kirkenes Verdensråd søkelyset på sammenhengen mellom kirkens sendelse og den lokale menighets struktur og funksjon. Man spurte kritisk hvorvidt de etablerte menighetsstrukturene oppmuntret og satte kirkens medlemmer i stand til ”å gå ut i verden og leve ut evangeliet”. Hvis ikke, spurte man, hvilke strukturendringer er nødvendige?

Dette spørsmålet bør også tas med inn i Kirkerådets pågående arbeid med kirkelige reformer og Bispemøtets arbeid med nye menighetsformer. Flere bispedømmer prøver ut nye menighetsformer i samarbeid med Det Norske Misjonsselskap: *menighetsplantinger* på nye boligfelt, flerkulturelle, *internasjonale menigheter* og menigheter for *bestemte målgrupper*, for eksempel ungdom. Disse menighetene dannes i tilknytning til et sogn og med delegert fullmakt fra menighetsrådet i dette. På flere bedehus skjer det forsamlingsdannelser i regi av Normisjon, Norsk Luthersk Misjonssamband og Indremisjonsforbundet. De nye menighetsformene skaper debatt både av strategiske og teologiske grunner. I tillegg til teologiske kriterier bør det være et viktig kriterium for utviklingen av nye menighetsformer at de bidrar til å vitalisere Den norske kirke som en misjonerende kirke.

Parallelt med arbeidet med å utvikle gamle og nye menighetsformer utfordres Den norske kirke til å finne nye nærværformer i samfunnet, som er tilpasset samtidskulturen. Behovet er særlig sterkt i den post-moderne storbyvirkeligheten, men ikke bare der. Gode initiativ er tatt gjennom blant annet bryggekapellene og prosjekter som *Gud i storbyen*, i Oslo bispedømme. Den norske kirke bør søke å løse disse oppgavene i et lokaløkumenisk samarbeid med andre kirkesamfunn og i samarbeid med frivillige organisasjoner, som for eksempel barne- og ungdomsorganisasjonene, misjonsorganisasjonene og Kirkens Bymisjon.

Verdensvid glede

Å ta del i Guds misjon er et felles oppdrag for hele den verdensvide kirke. Den norske kirke bærer sammen med andre norske kirkesamfunn hovedansvaret for misjon i sin lokale kontekst. Samtidig kalles alle deler av den verdensvide kirke til å ta del i hverandres misjon, til å la seg korrigere og inspirere av hverandre. Kirkene på den sørlige halvkule utgjør i dag det tallmessige tyngdepunktet i den verdensvide kirke. Den norske kirke har lenge mottatt forfriskende impulser fra disse kirkene gjennom deres teologi og spiritualitet, deres sang og musikk og mottar i økende grad impulser gjennom møter ansikt til ansikt i partnerskap og vennskapssamarbeid, og ved å sende misjonærer og selv motta misjonærer fra kirker i sør.

1. Hør det budskap som vi proklamerer, gir til fattige nytt liv og glede. (gjentas)
Å tro og å elske og å kjempe for verden med håp. (gjentas)
2. Evangeliet som vi proklamerer, er om fred og om rettferd på jorden. (gjentas)
Å tro og å elske og å kjempe for verden med håp. (gjentas)
3. Evangeliet som vi proklamerer, gir til lidende lindring og styrke. (gjentas)
Å tro og å elske og å kjempe for verden med håp. (gjentas)
4. Ja, det budskap som vi proklamerer, det gir frihet til slaver og fanger. (gjentas)
Å tro og å elske og å kjempe for verden med håp. (gjentas)

Syng Håp! Sanger og bønner fra den verdensvide kirke, nr. 95.

Kirkemøtet ser det som viktig at Den norske kirkes bidrag i internasjonal misjonsvirksomhet, som i det store og hele drives gjennom misjonsorganisasjonene, skjer på en enhetsskapende måte og innenfor rammen av forpliktende fellesskap. Det skjer når arbeidet reguleres av samarbeidsavtaler preget av likeverd mellom partene, og er godt integrert i den lokale kirke. Også utfasingen av et engasjement bør skje i samråd med den lokale kirke. Å ta del i Guds misjon handler om å bygge relasjoner, og forholdet mellom misjonsvirksomhet og kirke bør preges av gjensidig åpenhet og deling av ressurser. Å være sammen i Guds misjon utfordrer kirkesamfunn og misjonsorganisasjoner til å søke økumenisk åpenhet og samarbeid og unngå proselyttvirksomhet. Utfordringen til misjon i enhet er også en utfordring til Den norske kirkes menigheter om å samarbeide lokaløkumenisk i misjon.

Me skuldar

- å drøfte planane våre for evangelisering med andre kyrkjer, å inngå avtalar med dei og slik unngå skadeleg tevling som vekker harme og som risikerer nye splittingar;
- å erkjenne at kvart menneske fritt kan velje hans eller hennar religiøse og kyrkjelege identitet. Ingen kan føre nokon til å konvertere ved hjelp av moralsk press eller lovnad

om materielle fordelar, men det tyder også at ein ikkje kan hindre nokon frå å konvertere dersom det er etter hans eller hennar frie vilje.

Frå Charta Ecumenica 2.

Gjennom misjonsorganisasjoner og lokale kirker har den kristne kirke i løpet av de siste 150 år blitt omformet fra å være en i hovedsak europeisk og amerikansk kirke til å bli en global kirke. Likevel er det langt igjen før ”alle mennesker ... over hele verden” er kjent med evangeliet (jamf IoO 2). Anslagsvis 1,5 milliarder mennesker, som tilhører 7000 ulike folkegrupper, lever uten vitnesbyrd om evangeliet på deres eget språk. Mange av disse lever i land preget av stor fattigdom og lav rettssikkerhet. Kirkene i sør sender i dag ut tusenvis av misjonærer for å dele evangeliet blant nye folkegrupper. Også Den norske kirke har et bidrag å gi ved å se de ”glemte” folkegruppene og vitne om evangeliet for dem i ord og handling.

En misjonerende kirke må kontinuerlig spørre: hva er budskapet? Hva er det vi har sett og hørt som vi vil bringe videre? Hva er det som er så enestående med Jesus Kristus? Hvorfor vil vi dele vår tro på ham med andre? I studieheftet *En misjonerende kirke* svares det slik: ”Vi tror på en Gud som møter oss i skapelse og inkarnasjon, en Gud som gir håp til det falne menneske og til en såret jord, en Gud som alltid er underveis til jorden og menneskene med sin kjærlighet. Derfor vil det alltid være en del av kirkens evige liturgi å synge: ”Velsignet være han som kommer i Herrens navn! Hosianna i det høyeste!””

1. Hører du den hemmelige sangen,
røster som forenes til et kor?
Ser du hvordan jordens folk og stammer
samles til et folk som ber og tror.
Se våre føtter er lette på fjellet!
Vi kommer med budskap om fred.
Midt mellom folkene løfter vi navnet
til ham som har bøyet seg ned.

2. Ser du ham som sitter på sin trone,
han som var og er og alltid blir?
Han har makten og hans rike vokser
gjennom dem han tilgir og befrir!
Jesus vi løfter ditt navn i en lovsang,
du overvant mørke og død!
Gjør oss til tegn på ditt Rike som kommer
med lindring og rettferd og brød.

3. Aner du at fikentreet grønnes,
at den store frelsestid er nær?
Snart skal du med glede kunne høste
det som ble sådd ut med tårer her!
Hør hvordan sangene toner mot himlen
fra alle som før var forlagt,
de som ble ropt ut fra mørket til lyset,
det folk som vår Herre har skapt!

4. Kjenner du den hemmelige festen
som forener alle dem som tror?
Vil du gi din røst til denne sangen
som skal lyde på en nyskapt jord?
Ja, du er sannheten, veien og livet,
vi følger ditt kall og ditt bud,
du skal ha makten og prisen og æren
til alt er blitt underlagt Gud.

Salmer 1997, nr. 110.